

Концептуальні засади формування української національної ідентичності в умовах війни

Журба Катерина

докторка педагогічних наук,
професорка, завідувачка лабораторії
національно-патріотичного виховання
Інституту проблем виховання
НАПН України

НЕГАТИВНІ ЧИННИКИ У ФОРМУВАННІ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

- вплив ворожої пропаганди;
- інформаційно-психологічна операція на теренах України:
- фальшування та перекручування історичних фактів та заперечення автентичності української мови та культури та самого існування нації;
- боротьба за утвердження російської мови як другої державної та витіснення української мови з Медіа-ринку;
- використання політтехнологій та передвиборчих компаній з метою нав'язування лояльних до росії лідерів ;
- ностальгія за радянським минулим.

**"Борітеся -
поборете,
Вам Бог помагає!
За вас правда, за
вас слава
І воля святая!"**

Формування національної ідентичності має опиратися на:

- історичну правду;
- історичну пам'ять;
- українську мову;
- національні ідеали;
- національну гідність;
- національну самосвідомість;
- патріотизм;
- творення смислів.

Засоби стирання української національної ідентичності на тимчасово окупованих територіях:

- депортація і примусове переміщення дітей на територію рф;**
- примусове усиновлення;**
- нав'язування громадянства;**
- перевиховання і мілітаризація;**
- колонізація окупованих територій;**
- пропаганда;**
- руйнування зв'язків з Батьківщиною**

Ідентичність – це внутрішній, суб’єктивний стан особистості, у якому виражається усвідомлення нею себе як своєрідної стійкості особистості, як самототожності, переживання постійно наявного Я, його збереження.

Складові ідентичності:

- сприйняття себе внутрішньо тотожними самим собі (образ себе, який склався у минулому, і який поєднується з майбутнім);
- сприйняття значущими іншими людьми тотожності та цілісності особистості;
- узгодження цілісності внутрішніх і зовнішніх планів між собою.

Кризи ідентичності

- зорієнтованість на іншу ідентичність;
- сором;
- принизливе почуття власної непотрібності;
- душевний розлад
- непристосованість,
- деперсоналізація,
- відчуженість;
- меншовартісність;
- залежність від інших;
- травматичний досвід;
- негативні стереотипи.

Ключові фактори духовної безпеки української нації

1. Внутрішній фактор - національна самоідентифікація, яка втілюється у почуттях-цінностях - «Я-Українець» - «Ми-Українці». Сутність цих почуттів-цінностей полягає у дієвій причетності особистості до своєї нації, до роду у широкому розумінні цього слова.

Ключові фактори духовної безпеки української нації

2. Зовнішній фактор:

- *Ідеологічний фактор,*
- *Ціннісна убезпеченість,*
- *Релігійний фактор,*
- *Історична упередженість,*
- *Маніпулювання свідомістю,*
- *Естетико-ціннісний фактор.*

Національна ідентичність особистості

- це суб'єктивні переживання належності до українського народу, нації, свідоме прийняття його моральних цінностей, що характеризується ототожненням і формуванням відповідної національної Я-концепції, що виявляється у власній самоповазі, національній гідності, умінні користуватись правами і свободами, справедливості, відповідальності, любові до України та бажанні пов'язати свою долю з долею України.

Етапи формування національної ідентичності особистості

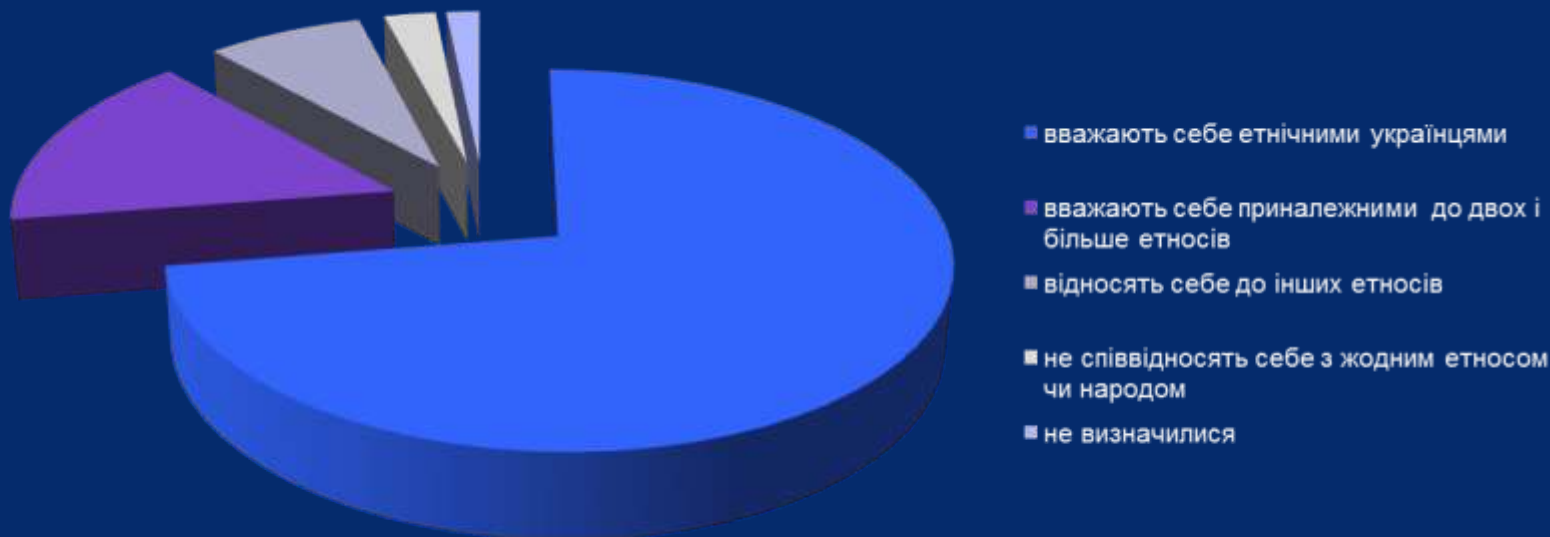
Перший етап - розмежування «ми – вони»;

Другий етап - формування уявлень про відмінні якості своєї національної культури та усвідомлення її основних характеристик;

Третій етап - формування національної свідомості та самосвідомості, національної гідності та поваги до інших етносів і культур, готовності до діалогічної взаємодії.

Показники національно-етнічної ідентичності школярів

➤ вважають себе етнічними українцями	72,50%
➤ вважають себе приналежними до двох і більше етносів	15,80%
➤ відносять себе до інших етносів	7,60%
➤ не співвідносять себе з жодним етносом чи народом	2,50%
➤ не визначилися	1,60%

Основні принципи національно культурної ідентичності особистості

- гуманістичний принцип;
- індивідуальний принцип;
- принцип неперервності;
- принцип цілісності;
- принцип наступності;
- принцип культуровідповідності;
- принцип природовідповідності;
- принцип педагогічної компетентності;
- принцип стимулювання.

Формування національної ідентичності ґрунтується на:

- національному світогляді,
- національній культурі,
- українській мові,
- національній ідеї.

Доля народу нерозривно пов'язана з долею мови

- За статистикою ЮНЕСКО нині у світі 6809 мов.
- Щотижня зникає одна мова.
- 357 мов мають до 50 носіїв.
- 46 мовами володіє лише одна людина.

Лінгвоцид як шлях денаціоналізації

**Кількість мов зменшується швидше ніж
зникають рідкісні види птахів і тварин.**

**За останні 500 років зникло 4,5% усіх відомих
науці мов.**

**За цей же час світ утратив 1,3 % птахів і 1,9 %
ссавців.**

Базові моральні цінності національно-культурної ідентичності:

- СВОБОДА
- ЛЮБОВ
- ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
- ГІДНІСТЬ
- СПРАВЕДЛИВІСТЬ

***"Свою Україну любіть.
Любіть її...Во врем'я люте.
В останню, тяжкую минуту
За неї Господа моліть.***

Тарас Шевченко

Дякую за увагу!